

MILJARDER ARGUMENT FÖR ETT AKTIVARE UTMARKSBRUK

Det finns de som säger att det kan födas något gott ur den här Coronakrisen och låt oss hoppas det. Artikeln i Svenska Dagbladet den 22 maj, om småbrukets betydelse, har väckt ett brett engagemang vilket vi från Fäbodrörelsen tycker är mycket bra. Det behövs verkligen ett rejält nytänk i synen på våra småbruk, fäbodbruk och utmarksbruk. De små gårdarnas mosaik i landskapet. Fäbodarnas mosaik i skogslandskapet.

Vi som förbund är övertygade om att det finns en stor foderareal i vår svenska skog som kanske motsvarar närmare 5 miljarder kronor. En stor del av dessa resurser kan vi ta tillvara genom ett aktivare bete i skogen och genom att skapa bättre ekonomiska förutsättningar för småbruk, fäbodbruk och utmarksbruk.

Idag utgår bidrag för att vi ska hålla djur i fäbodmiljöer för att vinna inte minst biologisk mångfald. Men bidragen är för små och priset på de livsmedel som produceras når inte de nivåer som skulle göra fäbodbruket till den verkliga utmanaren för hållbar utveckling. Potentialen finns dock!

Fäbodbruket fungerar mycket bra ur ett socialt hållbarhetsperspektiv och så också när det gäller miljö och inte minst natur - men det är långt ifrån ekonomiskt hållbart.

Blommorna och de rödlistade arter som finns där är i en symbios med fäbodbrukaren. Utan ett aktivt brukande så kommer många av de örter av fäbodar som fortfarande finns i vårt skogslandskap att försvinna. Att osten eller smöret som produceras på en fäbod faller inom lagar och regler som gör det nästan omöjligt producera är inte en hållbar väg för framtiden. Produktionen är i en så liten omfattning idag att de eventuella problem som kan uppstå i hygienhänseende i stort sett kan spåras genom att fråga producenten vilka som köpt produkten. Det är ju svårare i vår industriproduktion. - Vem köpte paketet Bregott med nummer si och så, och var är det sålt. Varför kan man inte slakta sina djur lokalt under enklare former när man vet vilka kunder som köper och har en relation till?

Vi måste ges förutsättningar för att det ska bli ekonomiskt försvarbart att driva småbruk, finnboställen, fäbodvallar mm. Låt tusen blommor blomma om och om igen genom att se till så att vi har småbrukare, fäbodbrukare, ett aktivt bete på skogen som det också går att leva på. Idag står många fäbodvallar för fäfot och växer igen och ruttnar ner. En del har utvecklats till sommarstugeområden och bromsar ett brukande, men många skulle också kunna arrenderas ut och användas på nytt med lite nya kreativa synsätt. Det är inte ägandet som gör den biologiska mångfalden, det är ett aktivt brukande. Låt oss skapa det genom att ge den hållbara utvecklingen en chans också när det gäller de ekonomiska förutsättningarna. Fäbodbruket behöver bl.a:

- Nya former för ersättningar som utgår ifrån brukaren och brukandets förutsättningar
- Höjda och förändrade ersättningsnivåer
- En samordnad myndighetsfunktion för utveckling och stöd till fäbodbruket
- En rovdjurspolitik där brukarna och tamdjurens intressen står centrum, inte minst ekonomiskt

För Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk, FSF

Kenneth Johansson, ordförande, Olle Berglund, Dennis Olsson och Carin Gisslén-Schönning, styrelseledamöter